

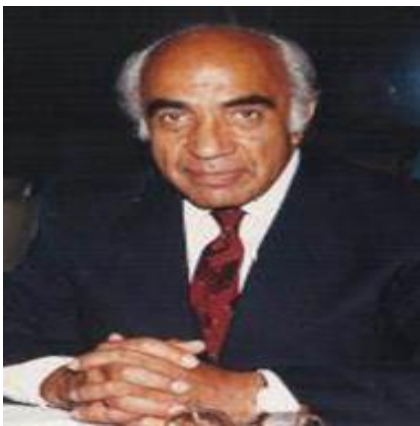

تاریخ: ۲۰۲۴/۰۱/۰۹

نویسنده: سید عظیم حسینی بخش: تجارت داخلی و خارجی

دوکتور محمد سرور عمر وزیر تجارت

۱۲- دوکتور محمد سرور عمر وزیر تجارت

در کابینه اول دوکتور محمد یوسف صدراعظم

طی سالهای ۱۳۴۲ - ۱۳۴۴

دوکتور محمد سرور عمر فرزند محمد عمر، در سال ۱۳۰۲ در شور بازار کابل پا بعرضه وجود گذاشت. تعلیمات ابتدائی را الی صنف هشتم در لیسه نجات (فعلاً امانی) و دوره ثانوی را در لندن (انگلستان) بیپایان رسانیده، تحصیلات عالی را به سویه دوکتورا در رشته انکشاف اقتصادی ومالی در یونیورسیتی هارورد در ایالات متحده امریکا تکمیل نمود. نخستین کار رسمی دوکتور محمد سرور بحیث کفیل ریاست شرکت نساجی پلخمیری آغاز یافت و در زمان سمت وزارت عبدالرؤف حیدر در وزارت تجارت، موصوف به حیث رئیس تجارت خارجی توظیف گردید.

محمد سرور عمر منحیث رئیس افتخاری اتاقهای تجارت ۱۳۳۴ - ۱۳۴۲ توانست اتاقهای تجارت را در شهرهای جلال آباد، میمنه، غزنی وسایر ولایات تاسیس نماید. دوکتور محمد سرور عمر در زمان وزارت غلام محمد شیرزاد (سالهای ۱۳۳۷ - ۱۳۴۱) بحیث معین وزارت تجارت ایفای وظیفه مینمود. موصوف مسئولیت مذاکرات تجاری وترانزیتی ارتباطات قلمی با ملت های دیگر چون ایالات متحده

امریکا، اتحاد شوروی، پولند، جاپان، عربستان سعودی، هند و پاکستان، ایران، بلغاریا، چکوسلواکیا، چین، جرمنی، اطریش، انگلستان و غیره را بعهده داشت.

محمد سرور عمر صنایع کوچک و نساجی را انکشاف داده و ابتکارات سرمایه گذاری سکتور خصوصی و جذب سرمایه گذاری های خارجی را تشویق و در مورد قرضه های سرمایه گذاری تجدید نظر نمود. وی نخستین کمپنی بیمه خصوصی مشترک افغان - انگلیس را تاسیس کرد و انستیتوت قره قل را جهت بهبود کیفیت، سورت و استندرد ساختن آن ایجاد نمود.

موصوف منحصراً مشاور وزارت تجارت به کمک (USAID) ، در طرح پلان ها و پروگرام توسعه تولیدات اقلام صادراتی، رفع موانع تجارتي صادرات و واردات همکاری نموده و همچنان با همکاری با وزارت تجارت پاکستان در رفع موانع تجارتي و محصول بالای میوه جات اقدام کرد و در زمینه صدور میوه جات تازه افغانی به پاکستان و توريد سیتروس پاکستانی به افغانستان توفیق حاصل کرد که این اقدام به نفع مولد و مستهلک انجامید. مذاکرات پیرامون مطالعات در مورد براه انداختن تجارت آزاد که باعث سرمایه گذاری برای هر دو جانب افغانستان- پاکستان میشد انجام داد. برای اولین بار در تاریخ افغانستان لست مکمل و قابل فهم تمام اقلام صادراتی و وارداتی، مقدار، ارزش و محصول بالای هر جنس و اهمیت آن را در تجارت ترتیب نمود و به همکاری (USAID) امکانات تربیتی یک تعداد جوانان افغان را در آموختن امور احصائیه میسر و تشویق نمود تا در آینده بشکل حرفوی و تخصصی کارهای شان را انجام دهند.

دوکتور محمد سرور عمر در کابینه انتقالی دوکتور محمد یوسف در سال ۱۳۴۲ به پست وزیر تجارت گماشته شد. حکومت انتقالی دوکتور محمد یوسف نخستین حکومتی بود که بعد از استعفای محمد داؤد از مقام صدارت عظمی از طرف محمد ظاهر شاه، پادشاه افغانستان توظیف گردید تا حکومتی حد اکثر بدون عضویت اعضای خاندان سلطنتی را پایه گذاری و با تدوین قانون اساسی راه را برای دموکراسی باز نماید.

محمد سرور عمر در دولت طی سالهای ۱۳۴۷-۱۳۵۲ بحیث رئیس عمومی شهرسازی در پلان سازی و انکشاف شهرهای اساسی و محلات ، در بخش پروژه خانه های ارزان قیمت، ساختن خانه پری فابریکیت، حفر چاهای عمیق، و پروژه نخیلاب آشامیدنی و همچنان ایجاد شرکتهای ساختمانی خصوصی و دفاتر انجیری (نقشه کشی) خدمت کرد.

مرحوم دوكتور محمد يوسف
صدراعظم، مرحوم سيد محمد قاسم
رشتيا وزير ماليه، مرحوم غلام
حيدرو وزير عدليه، مرحوم دوكتور
محمد سرور عمر وزير تجارت،
در قصر صادرات سال ۱۳۴۳ کابل

موصوف در پروژه انكشاف دهات، در سطح معاون با دفتر ملل متحد كه تمويل كننده پروژه بود همكاري نمود. محمد سرور عمر در همكاريهاي تجارت خارجي افغانستان، در بخش سكتور خصوصي از سال ۱۳۵۲-۱۳۵۹ در منجمنت امور صادرات و واردات بين افغانستان و اروپا و پاكستان فعاليت داشت و سمت رياست ترانسپورت كابل-اروپا، كارپريشن ترانزيت و بارچالاني را در سالهاي ۱۳۵۷-۱۳۵۹ بعهده داشت. دوكتور محمد سرور عمر منحيث شخص مسئول بطور منظم در جلسات كميته اقتصادي و مالي، جلسات عمومي ملل متحد، بانك براي بازسازي و انكشاف، صندوق وجهي بين المللي، جلسات اجتماعي - اقتصادي منطقوي، جلسات سالانه ملل متحد در توكيو، بنكاك، هندوستان، استراليا، فيليپين، همكاري هاي اقتصادي، اولين كنفرانس ملل متحد در مورد تجارت در ژينو- سويسرلند اشتراك نموده است. دوكتور محمد سرور عمر در بخشهاي اداره و منجمنت فابريكات نساجي، بانك، بارچالاني و تجارت خارجي تجارب كافي كسب نموده و در كميته پلانگذاري انكشاف اقتصادي، شوراي اقتصاد ملي، بورد دافغانستان بانك، پشتني تجارتي بانك، بانك ملي و فابريكه نساجي عضويت داشت. يكي از كارهاي بنيادي و ماندگار دوكتور محمد سرور عمر وزير تجارت، عقد موافقتنامه ترانزيتي با پاكستان ميباشد، گرچه اين موافقتنامه در عمل از جانب پاكستان تطبيق نگرديد اما تا اندازه زيادي راه را براي صادرات کشور باز نمود. اين موافقتنامه بتاريخ ۱۱ حوت ۱۳۴۳ مطابق ۲ مارچ ۱۹۶۵ در شهر كابل بين محمد سرور عمر وزير تجارت افغانستان و وحيدالزمان وزير تجارت پاكستان به امضاء رسيد كه الي عقد موافقتنامه جديد تجارت ترانزيتي با پاكستان (APTTA) در سال ۱۳۸۹ نافذ بود.

دوكتور محمد سرور عمر نسبت مريضی كه عايد حالش بود بروز چهارشنبه ۹ سنبله ۱۳۹۰ مطابق ۳۱ اگست ۲۰۱۰ در ايالت كاليفورنياي ايالات متحده امريكا جهان فاني را وداع گفت و در همانجا بخاك سپرده شد.